

సత్తుగిన్నెనాటి

వృక్షగ పోనుకోటానికి పాలు తోడెట్టుకోటానికి మా ఇంట్లో తాత
 ముత్తాతల నాటి సత్తుగిన్నె ఓటుండేది. అసత్తుగిన్నెని మేవంతా తోచి
 తళతళలాడేట్టు మెరిసిపోయేలా వుంచేవాళ్ళం. అప్పటికి జర్మన్ సిల్వరు
 పళ్లెలా, కంచాలూ, సిద్బెలూ, గిన్నెలూ వచ్చినా వాటిని కూ ఇంట్లోకి
 రానిచ్చేవారు కారు మా అత్తగారు. కంచు, ఇత్తడి సామాన్లు వాడేవాళ్ళం
 కాని మాయవెండి అన్నా, పింగాణి సరుకన్నా మా వాళ్ళకి దోకు. వెండి
 కంచాలు, వెండిగ్లాసులు, వెండి మరచెంబులూ, తసులపాకుల పళ్లెలు
 గంధపు గిన్నెలు తన్నీరు బుడ్లూ, వూదొత్తుల స్థాండ్లూ, కుంకుమ
 భరిణలూ, యిలా చాలా మిస్టీనియస్ సరుకు వెండివే మాకూ వున్నాయను
 కోండి వాటిని పేట్లలోనూ బీరువాల్లోనూ దాచుకునే వాళ్ళం. అప్పుడప్పుడు
 బద్దకించినప్పుడు రాత్రిళ్ళు మా వెండి సామాన్లు తొల్చి శుభ్రంచేశాక
 మాసిన బట్టల బుట్టల్లోనూ తియ్యపు తబ్బాలోనూ పెట్టి పైన విడిచిన
 బట్టలూ, కూరల బుట్ట చేటా వగై తాలను కప్పి శుభ్రంగా నిద్దరుపోయే
 షాళ్ళం. కంచెంబులు పంచషాత్రలు రాగి హరిశాత్రాలు ఉద్దరణలు ఇత్తడి
 చెంబులు, గ్లాసులు, గట్రా ఉండేవనుకోండి అవన్నీ తళతళా మెరిసి
 పోయేలా తుడిచి సర్దుకుని మా వంటిల్లు కలియుగ వై కుంతంలా తీర్చి
 దిద్దుకునేవాళ్ళం కడిగిందే కడగటం తుడిచిందే తుడవటం అస్తమానం

బాల్చీ చీపురు కట్టా అలుకుగుడ్డా చింతవండు కుంకుడుకాయ సిప్పితో, సున్నిపిండితో కొబ్బరి పీచుతో మా రోజులు వెళ్ళిపోతుండేవి.

అప్పటికి కుంపట్లు వచ్చాయి కాని పొయ్యిలు ఇంకా మూలపడ లేదు. కాఫీలు గూఫీలు, పప్పులు పాలుకాచటం, చంటిపిల్లలకు వేడ్నిళ్ళు కాచటానికి బొగ్గుల కుంపటీ వాడేవాళ్ళం కాని మా పెద్దవాళ్ళు బొగ్గుల ఖర్చు తగ్గించండ్రా అని విసుక్కుంటూ వుండేవారు. గిన్నెలు గ్లాసులు వగైరా పని మనుషులుతొలిచినా మళ్ళీ కడుక్కుని తుడుచుకోండే వాటిని ఉపయోగించటానికి వీలుండేది కాదు. ఆ త్రోమిన అంట్లలో ఖర్మకాలి ఒక మెతుకో ఒక కూరముక్కో ఒక పొపుగింజో ఏ గిన్నె అంచుల క్రింద వున్నా మొత్తం అన్నింటినీ మళ్ళీ త్రోమి మళ్ళీ తుడుచుకో వలసిందే.

ఇప్పుడు లైఫ్ చాలా మారిందనుకోండి. అప్పుడు పనివాళ్ళు తోడినవీళ్ళు మాకు పనికి వచ్చేవికావు. అందుకని చచ్చినట్లు చేతులు పడి పోయేలా ఆడవాళ్ళందరూ నీళ్ళు తోడాలిసిందే. పైగా ఇవన్నీ చేరెయ్యటం మరీకష్టంగా వుండేది మేడమీద వుంటే ఇహ ఆ కొంపలోని ఆడాళ్ళ ప్రాణాలు పోయేవి. పంపులు వచ్చినా యీ యిక్కట్లు తప్పలేదు. ఇలా అయోషయంగా జీవించటం తప్ప సుఖపడ్డం మా వాళ్ళకు ఏ సూత్రం తెలిసేదికాదు. హైరాణ పడిపోవటం కాళ్ళు విరగొట్టుకోవటం. ఆ పైన వుండుండి మంచాని కడ్డంగా వడిపోవటం తప్ప ఆడాళ్ళకు మరేమీ తెలిసేదికాదు. వివరీతమైన స్నానాలు, తడిబట్టలతో వంటలు, చాకిరీ.... యిలాటి క్రూరమైన గృహజీవితం గృహిణి అనుభవించి తీరాల్సిందే.

ఇవి యిలా వుండగా పుపోషాలు, వ్రతాలు, భజనలూ, బ్రాహ్మాలకి భోజనాలు పెట్టి అవుపోసన వడ్డిండుకోవటాలూ, తద్దినాలు వగైరా వగైరా లొచ్చి మూలిగే నక్కమీద తాటిపండులూ పడ్డిపోతుండేవి. ఏ కొత్త కోడలైనా నారోజులు అపురూపంగా కాలు క్రింద పెట్టకుండా జరిపించు కుంటే జరిగేది. తరువాత మామూలే—అలుగుడ్డా చీపురు బాల్చీ తళ్ళూ

మళ్ళూ స్నానాలూ పూజలు- అదో అయోమయ ప్రవంచం-ఇహా చచ్చే దాకా ఆవిడకు పాపం అందులోంచి బయటపడి తొంగిచూస్తానికి వీలుండేది కాదు. పాడి వ్యవసాయం వున్న కొంపల్లో సగేసరి-యనువాకిరీ వుండేది. ఓ కాలవకిగాని వూళ్ళో చెరువుకిగాని నూతికిగాని వెళ్ళి బట్టలుతుక్కుని స్నానంచేసి మంచినీళ్ళు తెచ్చుకునేప్పుడు కాస్త వూపిరి పీల్చుకున్నట్లుండేది అమ్మ లక్కలతో బాతఖానీ-మళ్ళీ సంసారంలో పడిపోవటమేకాని అందు లోంచి తేలటమంటూ వుండేదికాదు. వురుళ్ళూ పుణ్యాలూ, నోములూ,

వ్రతాలూ, సమర్త బంతులూ, పెళ్ళిళ్ళూ, శోభనాలు యిలాటి కార్య కలపాలు వచ్చినపుడు ఆత్మకకు ఆటవిడుపులా గుండేది. ఖర్చేననుకోండి. చీరెల్నూ సగల్నూ పిల్లల్నూ చూపించుకుని సంతోషపడేవారు. పల్లెటూళ్ల నుంచి వట్నాలకు తరలివెళ్ళినా యిలాగే యీ పద్దతులూ ఆచారలే సాగించుకునే వారు. ఆదాయాలు తగ్గినా ఖర్చులు పెరిగినా ఆలవాట్లు పాతవే- అందుకోసం అప్పులుచేసి పరువు కోసం ఆడంబరాల్ని అంటిపెట్టుకుని బ్రతికారు. ఇవన్నీ సవల్లోనూ చెప్పరులెండి (తెలీక) మాట వరసొచ్చింది గనుక గ్యాస్ అనుకున్నా జ్ఞాపకం చేసుకుని అప్రస్తుత మైనా అంతా ఎకరవు పెట్టాను.

సత్తుగిన్నె స్టోరీ అలా వుండిపోయింది. అదంటే మా అత్తగారికి ప్రాణం. దాని వయసు ఆవిడ వయసు కంటే ఎక్కువ-అందుకని పెద్ద

డిక్కును చూసినంత మర్యాదగా ఆ సత్తుగిన్నెను ఆవిడ చూసుకునేడె. కాని అతడే దాన్ని మోడర్నజు చేయాలనేపూహా వచ్చింది. అంటే డిరిజిటల్ కౌత్తుగిన్నె వేయాలంటే మన దేశంలో ఏవర్సీ నమ్మబుద్ధి కౌలేదు. నమ్మి ఎవరి చేతిలోనో నా వదిలే సత్తుగిన్నెని కాస్తా మాయం చేస్తే అసే దిగులాకటి ఆవిడకు లోకం వుండేది.

ఇంతలో మా ఇంట్లోకి దక్షిణాది అలవాట్లు కల తెలుగు కుటుంబమే ఒకరోచ్చి అద్దేకు దీగారు. ఆవిడ వీణ వాయిస్తుంది. చిన్నవయసే అయినా ఆవిడకన్నీ ముసలమ్మ అలవాట్లే-ఎప్పుడూ తడిగుడ్డతో స్నానాలూ పూజలు, యిలా పడుచు వయసులో వుండీ ముదోరిపోయిన బెండకాయలా బెండమ్మలాగా పెద్ద పెద్ద కబుర్లు మాట్లాడేనేడీ. ఆవిడకు సత్తుగిన్నెను చూపించిందో రోజున- దాన్ని చూశాక మా అత్తగారు నిలవలేక పోయారు. ఆ సత్తుగిన్నె ముందు మా ఇంట్లో అంచులరిగిపోయిన బోడి గిన్నె జమున ముందు పండరీబాయిగానో, జయలలిత ముందు జి. వర లక్ష్మిలానో మా అత్తగారికి అగుపడి వుండాలి. మా పక్కంటి బెండమ్మ గారు మద్రాసు వెళ్తాంటే మా అత్తగారు బ్రతిమాల్ పదిరూపాయలిచ్చి మా సత్తు గిన్నెను ఆవిడకు మరి మరి చెప్పి కౌత్తుగిన్నె పోతపోయింది తప్పిపెట్టినీ యచ్చారు.

ఇది జరిగాక ఆవిడ దక్షిణాది యాత్రలన్నీ వూర్తిచేసుకుని వచ్చింది. కాని మా సత్తుగిన్నె ఆవిడతో రావేదు, మా అత్తగారు లోక జ్ఞోతల చిరాకుపడినా ఓపిక పట్టి వస్తుందోస్తుందని నిరీక్షించ సాగారు. ఆరెళ్లు తర్వాత బెండమ్మగారి ఆడబడుచు చెల్లెలు వచ్చింది. ఆవిడతో పోచ్చిన సత్తుగిన్నెను చూసి మా అత్తగారిలోట మాటతాక నిలువుగుడ్డే సు కుని నిలబడి పోయారు. ఆ గిన్నెకు పూర్వపు కళలేదు-తెల్లగా మెరిసి పోవలసిన సత్తుగిన్నె కొన్ని కొట్ల సంవత్సరాల తర్వాత భూగర్భకావు పరిశోధకులు వెలికితినిన పురాతత్వ పరిశోధనలో బయటపడ్డ వస్తువులా వుండీ కొని, అంతులో మజ్జిగపోస్తే కొలమాట వీషం తయారవుతుందేమో ననీ మా కిందరికి తెలిపించిమాట వోస్తవం, మా అత్తగారు వదో తన

బోతే మీసత్తు పాతసత్తు కరగేస్తే పున్న చుతీపోయినట్లు సల్లగా తయారయింది అందట బెండమ్మగారు. మా అత్తగారికి కళ్లనీళ్లు పర్యంతమయింది. వూరుకొండ త్రయ్య అని మేము ఒవార్చినకొద్ది ఆవిడ చిరాకు ఎక్కువయింది. ఆ సల్లగా పున్న సత్తుగిన్నెను మా అత్తగారు ఆటకమీద పారేయించారు. దాన్ని చూస్తూన్నకొద్దీ ఆవిడకు కడుపులో దీవేసినట్లుగా వుందట.

బెండమ్మగారు మా అత్తగారు చుళ్ళీ మాట్లాడుకోలేదు. ఇది మా సత్తుగిన్నె స్టోరీ - మేవిప్పుడు అన్నిటికీ స్టీలు గిన్నెలే వాడుతున్నామనుకోండి. పోతపోసినందుకు చుజూరీ మరో రెండు రూపాయలయిందని బెండమ్మగారు నొక్కీ చెప్పినా మా అత్తగారు వినిపించుకోలేదు. ఆ రెండు రూపాయలబాకి అలా వుండిపోయింది. నేనిస్తానంటే మా అత్తగారు చంపేస్తారు. ఈ స్టోరీ అంతా మా వారికి చెబితే “డామిట్ నోరుముయ్” అన్నారు బెండమ్మగారి సత్తుగిన్నెను చూసినపుడల్లా మా అత్తగారు ఆవాక్కయి నిలబడిపోతారు. అడవాళ్లు చురీ అంత సెంటిమెంటలయి సత్తప్పాలాలను కూడా హ్యూమనైజ్ చేసి పారేస్తే యీ ప్రపంచం చాలా దుఃఖమయ మయిపోతుంది. ఏం చేస్తాం?